

Sida, 2015

Sidas arbete med utvecklingsfinansiering

Sidas arbete med utvecklingsfinansiering

Sedan början av 2014 arbetar Sida i ett antal delprojekt med att utveckla nya innovativa former för utvecklingsfinansiering. Utvecklingsfinansiering handlar om hur de globala utvecklingsmålen i låginkomstländer ska finansieras samt hur biståndet kan katalysera och förena både privata och andra offentliga kapitalströmmar för att ge största möjliga utväxling i arbetet med att minska fattigdom.

Vad är utvecklingsfinansiering?

Utvecklingsfinansiering är en av FN:s viktigaste ansatser för att hjälpa fattiga länder att finansiera sin utveckling för att bekämpa fattigdomen. Detta nya angreppssätt ska ses i kombination med bistånd – ”Official Development Assistance”, ODA – som är statliga bidrag från framför allt de 28 länder som ingår i OECD. Sverige driver, tillsammans med andra länder, att biståndet ska vara 0,7 procent av bruttonationalinkomsten, vilket också är målet internationellt. Det är dock bara de nordiska länderna tillsammans med Storbritannien och Holland som har uppnått det målet. Med hjälp av utvecklingsfinansiering, kan ”hela kakan” som finns tillgänglig i utvecklingsländerna för att utrota fattigdomen, bli större totalt sett.

I arbetet med FN:s nya Hållbara utvecklingsmål för 2030 tar utvecklingsfinansiering en större roll än i tidigare arbeten med Milleniummålen. FN-termen ”financing for development” antogs för första gången på en FN-konferens i Monterrey, Mexiko 2002 och modifierades på FN-konferensen i Doha 2008. Nästa stora konferens på temat Utvecklingsfinansiering hålls i Addis Abeba i juli 2015. Om man inkluderar klimatnotan beräknas det att cirka 30,000 miljarder kronor årligen behövs för att finansiera utvecklingsmålen, en siffra som är långt utöver vad biståndet bidrar med idag. Därför är det nödvändigt att identifiera andra finansieringskällor.

Följande huvudområden ingår i konceptet utvecklingsfinansiering och skulle tillsammans kunna bidra till den totala finansieringen:

1. Mobilisering av inhemska finansiella resurser för utveckling, framför allt skatter.
2. Mobilisering av internationella källor för finansiering – utländska direktinvesteringar och andra privata flöden.
3. Internationell handel.
4. Ökat internationellt och tekniskt samarbete.
5. Åtgärda internationella systemfrågor som uthållighet i handel, penningmarknad och finansiella system.
6. Kapitalflykt och skatteplikt för internationella företag i länder där de verkar.

Sida arbetar på uppdrag av Sveriges regering med utvecklingsfinansiering inom ett fyraårigt program med start 2014. Programmet innehåller ett tiotal delprojekt. Syftet är att mobilisera fler resurser för utveckling och samtidigt få större utväxling på biståndet och på Sidas insatser.

Elever utbildas i fordonsmekanik på Volvokoncernens yrkesskola i Addis Abeba, Etiopien. Foto: Sida.

Sidas projekt inom utvecklingsfinansiering

1. **Swedish Leadership for Sustainable Development, SLSD**, är ett nätverk bestående av drygt 20 välkända svenska företag och tre organisationer som tillsammans arbetar för att visa ledarskap i hållbarhetsfrågor. Den gemensamma ambitionen är att minska fattigdom och hitta långsiktiga lösningar på dagens utvecklingsutmaningar.

Nätverket initierades och samordnas av Sida, men bygger på de deltagande företagens/organisationernas initiativ och drivkraft. Att skapa jobb med anständiga villkor och utvecklingsmöjligheter, minskad miljöpåverkan, antikorrupktion, informations- och kommunikationsteknologi för utveckling (ICT4D) och hållbar finansiering är områden som nätverket arbetar med. Utifrån dessa utbyter medlemmarna erfarenheter samtidigt som nya projekt och initiativ skapas och genomförs.

Samverkan sker där utvecklingsnyttan och affärsintressen sammanfaller. En gemensam skrivelse för att lyfta antikorrupsionsfrågan i FN:s nya mål för hållbar utveckling är ett exempel. Andra exempel är samarbetet mellan flera textilföretag och Stockholm International Water Institute (SIWI) för minskad energi-, kemikalie- och vattenförbrukning; Volvokoncernens satsning tillsammans med Sida och UNIDO för yrkesutbildning i flera afrikanska länder; och H&Ms arbete tillsammans med ILO och Sida för stärkt social dialog mellan arbetsmarknadens parter.

2. **Mobilisera institutionellt kapital** är ett initiativ för att stimulera bland annat pensionsfonder och försäkringsbolag att investera i hållbar infrastruktur i Afrika. Det långsiktiga målet är att skapa utveckling genom att ge fler människor tillgång till bra infrastruktur, som hållbara transport- och energisystem.

Som ett led i arbetet har Sida, Tredje AP-fonden, SPP/Storebrand gemensamt tagit fram förslag på en modell för hur investeringarna kan främjas. Förslaget diskuteras med några av utvecklingsbankerna (IFC, Europeiska Investeringsbanken och Afrikanska Utvecklingsbanken). Sidas och andra givares roll är att, när det är möjligt, bidra med garantier. Sida och den amerikanska biståndsmyndigheten USAID arbetar parallellt för att inspirera och stimulera internationellt och privat kapital att göra investeringar i hållbar infrastruktur i Afrika.

3. **Garantiprojektet:** Sida har en statlig garantiram på 10 miljarder kronor för att minska risker för privata bankers utlåning för finansiering av projekt där målet är att minska fattigdomen. I början av 2015 är bara en del av garantiramen utnyttjad. Garantiprojektet handlar om att se över och ändra rutiner och system för Sidas lån- och garantiverksamhet, så att den blir bättre anpassad till olika biståndsformer och mer använd.
4. **Innovativa finansiella resultatbaserade ansatser** handlar om hur Sida kan effektivisera utvecklingssamarbetet genom att betala ut stöd när resultat har uppnåtts, istället för att på förhand betala för projektaktiviteter. Det ger större flexibilitet åt parten att välja metoder för genomförande. Samtidigt förskjuts ansvaret för resultaten och risktagandet från Sida till samarbetsparten.

Resultatbaserade ansatser bidrar till att effektivisera system och institutioner i samarbetsländerna, som leder till bättre resursanvändning. Ansatserna passar för samarbeten med olika genomförare såsom staten, privata sektorn och civila samhällsorganisationer. Utifrån praktiska erfarenheter i ett antal pilotinsatser ska Sida ta fram ett metodramverk för hur myndigheten kan arbeta vidare med resultatbaserade ansatser.

5. **Partnerskapet med USAID** har som långsiktigt mål att utnyttja vetenskapligt beprövade produkter eller modeller för att lösa utvecklingsproblem. Ett flertal insatser är på gång där vetenskap, innovation, teknologi och partnerskap är viktiga ledord.

Här finns bland annat fyra utlysningssystem, så kallade Challenge Funds, där entreprenörer, innovatörer eller andra aktörer kan söka stöd för idérika lösningar. Ett exempel från fonden "Securing Water for Food" är Practical Action som utvecklat en metod för att odla näringsrika pumpor på tidigare obrukbar mark

i Bangladesh. Ett annat exempel är Clean Irrigation Solution, en soldriven pump, som genom initiativet Powering Agriculture har fått stöd för att utveckla sin miljövänliga teknik och som har potential att nå 800 miljoner jordbrukare.

Många av lösningarna som tas fram i försöksform ska "skalas upp" för att nå ut till så många människor som möjligt, där behovet av utveckling är som störst. Sida och USAID arbetar för att engagera fler partners i samarbetet, bland annat flera andra bilaterala givare.

6. **Power Africa** är ett projekt inom hållbar energi som initierades av USAID med målsättningen att fördubbla tillgången till el i Afrika söder om Sahara på tio år. Med Power Africa kan fattigdomen minska, genom att den ekonomiska tillväxten ökar då fler människor får tillgång till elektricitet.

Sida fokuserar på hållbarhet genom investeringar i förnybar energi, som sol-, vind-, geotermisk- och vattenkraft samt på distribution och energieffektivisering i Sveriges samarbetsländer. Power Africa syftar även till att mobilisera nytt kapital till investeringar i hållbar energi i Afrika, främst genom garantier.

7. **Innovativ finansiering:** Sida har gjort en analys identifierar ett gap mellan vad Sida gör idag och vad som är möjligt att göra genom nya innovativa finansiella lösningar. Tyngdpunkten ligger i att kartlägga Sidas nuvarande kunskap och kapacitet inom området, samt att identifiera de olika former av innovativa finansieringslösningar som används på marknaden och huruvida de är lämpliga för biståndet.

8. **EU-blending.** EU är världens största biståndsgivare och en allt större del av EU:s biståndsbudget går till något som kallas blending – en kombination av lån från utvecklingsbanker, privata banker och andra finansieringsinstitutioner, bland annat givare. Blending används framför allt för infrastruktur-, miljö- och privatsektor-utveckling.

Biståndets del i blending är viktig för att möjliggöra investeringar där kostnaderna annars skulle bli högre än vad som är hållbart för varken låntagarna eller de människor som investeringarna ska gynna. Genom det här projektet ska Sida verka för att EU:s blendingmekanismer får mer fokus på miljö, jämställdhet och sociala frågor. Projektet ska också leda till större utväxling på Sidas insatser genom ökad samverkan med EU-blending, och genom att använda Sida:s garantiinstrument.

9. **Sociala trygghetssystem.** Projektet sociala trygghetssystem syftar till att identifiera metoder och modeller för att stärka offentliga och privata trygghetssystem samt öka kunskapen om dessa. Genom kollektiva lösningar, till exempel pensioner och olika typer av försäkringar, kan den sociala tryggheten öka och på sikt resultera i minskad fattigdom. Denna typ av system skapar och ökar också förutsättningar för ökade skatteintäkter och kapitalackumulation i till exempel fonder – såväl som för omfördelningssystem. Sociala trygghetssystem har en stark koppling till hållbar ekonomisk tillväxt och till rättighetsagendan. Systemen kan också designas för att stimulera sysselsättning och entreprenörskap, samt stärka samhällskontraktet mellan stat och individ, då länken mellan skatter och bidrag tydliggörs.

Utvecklingsfinansiering – bred samverkan med olika aktörer

På den internationella arenan har utvecklingsfinansiering successivt börjat integreras i utvecklingsarbetet. En av orsakerna är att kapital från privata aktörer idag motsvarar runt 80 procent av det totala resursflödet till låg- och medelinkomstländer. Undersökningar från bland annat Världsbankens privatsektordel, IFC, visar att det är den privata sektorn som skapar många nya, uthålliga arbetstillfällen – en av de viktigaste faktorerna för att utrota fattigdom. Trots att det totala biståndet har ökat under 2000-talet, utgör det en allt mindre del av totala resurser som kommer från låg- och medelinkomstländer. Biståndets roll kan därför utvecklas till att mobilisera kapital, och till att bli en förmedlare av kunskap och kompetens från nya aktörer.

Flera länder förutom Sverige, bland annat Tyskland, Storbritannien och Holland arbetar med utvecklingsfinansiering. Det gör även den överstatliga organisationen OECD DAC liksom privata och filantropiska aktörer.

För mer information om Sidas arbete med utvecklingsfinansiering, se www.sida.se/utvecklingsfinansiering.

Foton: Övre rad fr vän: Sida; GAVI Alliance/Riccardo Gangale; GMB Akash; Sida. Centrerat fr vän: Andrew McConnell/Panos;
GAVI Alliance/Riccardo Gangale; GMB Akash. Nedre rad fr vän: Sida; UNFPA Lao PDR.
Art. no.: sida61863sv, urn:nbn:se:sida-61863sv Print: Edita 2015

